

УДК 343.98

Пайда Юрій Юрійович,

кандидат юридичних наук,
докторант Харківського національного
університету внутрішніх справ
e-mail: vovo4ka23@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-6424-6419

Бедь Наталія Михайлівна,

здобувач Науково-дослідного інституту
публічного права
e-mail: natalijabed23@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-8499-9186

ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП РОЗСЛІДУВАННЯ БАНДИТИЗМУ

Анотація. Незважаючи на низку досліджень поняття та ознак бандитизму як негативного соціального феномену, в науковій літературі досі не приділяється достатньо уваги питанням щодо здійснення початкового етапу його розслідування, від ефективності чого залежить успіх розкриття злочину. Зроблено спробу виокремити особливості початкового етапу розслідування шляхом узагальнення типових слідчих ситуацій, які виникають під час здійснення кримінального провадження щодо бандитизму та шляхом визначення доцільних заходів проведення першочергових слідчих (розшукових) дій. На підставі цих особливостей запропоновані рекомендації розслідування бандитизму на початковому етапі.

Ключові поняття: банда, бандитизм, розслідування, криміналістична методика, початковий етап розслідування, слідча ситуація.

Paida Yurii,

Doctoral student of Kharkiv National
University of Internal Affairs,
Candidate of Juridical Sciences
e-mail: vovo4ka23@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-6424-6419

Bed Natalija,

Applicant of the Research Institute
of Public Law
e-mail: natalijabed23@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-8499-9186

INITIAL STAGE OF BANDITRY INVESTIGATION

Abstract. In terms of increase of unfavorable crime situation in Ukraine, the phenomenon of banditry is one of the main threats to public safety; in addition, numerous gangsters have a rather destructive impact on both the domestic economy and the European integration processes of our state.

Despite numerous studies of the concept and features of banditry as a negative social phenomenon, issues regarding the implementation of the initial stage of the investigation of this crime, the effectiveness of which depends on the success of the investigation as a whole, still remains unresolved in the scientific literature. The article attempts to distinguish such features of the initial stage of the investigation by generalizing typical investigative situations that arise during the conduct of criminal proceedings against banditry and by identifying appropriate measures for conducting first-class investigatory actions. On the basis of these features, the method of investigating banditry at the initial stage is proposed.

In particular, the author pays attention to the fact that the initial stage of the banditry investigation is characterized by typical situations, each of which is connected with specific features related to the moment and grounds for the assumption that there is a stable organized armed criminal group committing (plans to

commit) attacks. One of the reasons for the gaps in proving banditry features at this stage of investigation is its one-sidedness, in which the main tasks of investigative (search) and other actions are considered to be the establishment of the circumstances of a particular attack and involved persons, and signs of the existence and activity of the gang is not sufficiently paid attention. Therefore, the version of the crime committed by a gang should be checked from the very beginning of the investigation of any armed robbery attack, including the initial interrogations of suspects. Under this approach, conditions are created to prove banditry elements in the actions of the criminal group, to neutralize attempts to counter the investigation, and ultimately to effectively solve the tasks of criminal justice.

Key concepts: gang, banditry, investigation, forensic technique, initial stage of investigation, investigative situation.

DOI 10.32518/2617-4162-2019-2-43-49

Вступ

У добу наростання несприятливої криміногенної ситуації в Україні, одну з головних загроз суспільній безпеці становить явище бандитизму, крім цього низка бандитських нападів доволі деструктивно впливає і на вітчизняну економіку, і на євроінтеграційні процеси нашої держави.

Незважаючи на активізацію досліджень проблематики визначення сутнісних характеристик бандитизму, в юридичній літературі досі не повною мірою приділено увагу вдосконаленню методики розслідування цього злочину. У зв'язку з недостатнім дослідженням цього питання, на практиці нерідко не враховуються криміналістичні особливості бандитизму, розслідування здійснюється з використанням інших криміналістичних методик або без їх використання взагалі, що знижує цілеспрямованість доказування, призводить до зайвих, безрезультатних витрат сил та засобів.

Дослідження бандитизму як негативного соціального явища у своїх наукових працях проводили такі вчені, як Г. В. Андрусів, М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, О. Ф. Бантишев, А. А. Вознюк, О. С. Ємельянов, М. І. Загородніков, Я. Ю. Кондрацьєв, В. І. Курляндський, В. І. Лебеденко, П. С. Матишевський, М. І. Мельник, В. О. Навроцький, І. І. Радіонов, Б. В. Романюк, С. С. Яценко та ін. У працях зазначених авторів бандитизм був проаналізований на доволі глибокому рівні з подальшим визначенням сутнісних ознак цього виду злочину. Водночас криміналістичним методикам початкового етапу розслідування бандитизму присвячено набагато менше наукових праць, серед яких варто виділити дослідження таких провідних учених, як: В. П. Бахіна, Р. С. Белкіна, О. Н. Колесніченко, В. О. Коновалової, М. В. Салтєвського, В. В. Севрюкова, В. В. Сташиса, О. І. Тарасенко, І. В. Тітушини, В. Ю. Шепітько та ін. Отже, зазначена проблематика залишається актуальною та потребує подальших досліджень.

Метою дослідження є виокремлення особливостей розслідування бандитизму на почат-

ковому етапі з урахуванням специфічних ознак цього злочину.

1. Законодавче закріплення

Кримінальну відповідальність за бандитизм встановлено у ст. 257 Кримінального кодексу України, яка розкриває зміст цього поняття, визначивши бандитизм як організацію озброєної банди для нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб, а також участь у такій банді або у скоєному нею нападі. Поняття банди тлумачиться у Постанові Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями» від 23 грудня 2005 р. № 13, згідно з п. 17 якого бандою є озброєна організована група або злочинна організація, яка попередньо створена для вчинення кількох нападів на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб або одного такого нападу, який потребує ретельної довготривалої підготовки [1].

Вивчаючи положення зазначених норм КК України та зазначеної Постанови Пленуму, можна стверджувати, що законодавець до ознак банди відніс: 1) стійкість злочинного об'єднання; 2) спеціальну мету створення (вчинення кількох нападів на підприємства, установи, організації, окремих осіб); 3) кількісну ознаку (не менше трьох осіб); 4) озброєність. Так, за юридичною природою бандитизм становить окремий різновид спільної злочинної діяльності, специфічними виявами якої є організація озброєної банди та участь у ній або у вчинюваному нею нападі, а банда як різновид організованої групи або злочинної організації, вирізняється такою специфічною ознакою як озброєність.

Законодавчо виокремленні ознаки банди мають вагомe значення для ефективного планування розслідування, оскільки вони наповнюють змістом предмет доказування у кримінальному провадженні, а через нього визначають обставини, що підлягають встановленню, і

далі, – слідчі (розшукові) дії та інші заходи, на це спрямовані.

Окрім того, потребують врахування інші особливості бандитизму, які не мають юридичного закріплення, але завдають суттєвого впливу на процес його розслідування. Зокрема, до специфічних характеристик бандитизму О. М. Гаргат-Українчук відносить те, що кожний наступний злочин банди відрізняється від попереднього різною підготовкою та відмінним характером злочинних діянь (вимагання, насильство тощо). Для бандитизму притаманний чіткий розподіл ролей між співниками, маскування місць приховування викраденого майна, наявність каналів його збуту. Також бандити переважно змінюють місця вчинення окремих злочинів, а форми їх протиправної діяльності динамічні [2, с. 96].

Криміналістичні особливості бандитизму, на думку Т. Д. Пана, поділяються на три групи: ті, що сприяють його розслідуванню; ті, що є нейтральними, але потребують врахування; ті, що ускладнюють розслідування. До останніх, зокрема, відносяться: високий ступінь організованості та стійкості кримінального колективу; орієнтація злочинців на інтереси групи загалом, яка є в ролі референтної; плановий характер діяльності, що передбачає підготовку до можливого викриття; наявність активної системи протидії розслідуванню; конспіративність [3, с. 12–13].

2. Слідчі ситуації початкового етапу розслідування

Початковий етап розслідування будь-якого злочину, зокрема і бандитизму, протікає в певних умовах та обставинах, які в криміналістиці позначаються терміном «слідча ситуація». У сучасній теорії сформувався два підходи до розуміння сутності слідчої ситуації: в широкому та вузькому сенсі. За першого слідча ситуація розглядається як сукупність усіх умов, у яких нині протікає розслідування. Прихильником цього погляду є Р. С. Белкін, який все розмаїття компонентів, що впливають на пізнавальну діяльність слідчого об'єднав у чотири групи: інформаційного, психологічного, процесуально-тактичного та організаційно-технічного характеру, навівши до кожної їх типовий перелік [4, с. 67].

У вузькому сенсі слідчу ситуацію розглядають лише як сукупність інформації (доказів та оперативно-розшукових відомостей), що наявні на конкретному етапі розслідування. Класичним стосовно цього є визначення А. М. Колесніченко, який розглядає слідчу ситуацію як певний стан у розслідуванні злочину, який характеризується наявністю тих чи

інших доказів й інформаційного матеріалу, а також конкретними завданнями, що виникають у зв'язку з необхідністю його збирання і перевірки [5, с. 33]. Аналогічної думки дотримуються Д. В. Кім, зазначаючи, що слідча ситуація є складною динамічною системою інформаційного характеру, яка виникає під час розслідування злочинів та їх судового розгляду, є результатом такої діяльності, і визначає її подальшу організацію [6, с. 11].

На наш погляд, обидва підходи мають право на існування, і не тільки не суперечать один одному, а доповнюють, виконуючи різні функції. Справа в тому, що, як справедливо зазначає Т. В. Волчецька, будь-яка слідча ситуація може бути розглянута в двох аспектах: а) практичному, як ситуація у конкретному кримінальному провадженні; б) теоретичному – як типізована стосовно певного виду злочинів абстракція [7, с. 16]. Широке розуміння слідчої ситуації сприяє адекватній її оцінці у конкретному кримінальному провадженні та плануванню розслідування, знову ж таки, у конкретних умовах. Розуміння ж слідчої ситуації у вузькому сенсі дає змогу абстрагуватися від конкретних деталей та здійснити типізацію ситуацій з метою розробки відповідних криміналістичних рекомендацій.

У криміналістичній літературі запропоновані типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування. Так, О. І. Тарасенко виокремив дві групи слідчих ситуацій на початковому етапі розслідування. Залежно від джерел відомостей про подію злочину до першої групи науковець відносить ситуацію, коли про організацію банди або підготовлений нею напад стало відомо в ході проведення оперативно-розшукових заходів. Для такої слідчої ситуації притаманними є такі ознаки: сформована банда ще не перейшла до активних злочинних дій щодо вчинення нападів; матеріали дослідчої перевірки містять інформацію про підозрюваних і обставини підготовленого злочину; існує можливість адекватно оцінити отриману інформацію [8, с. 23]. Зазначені переваги надають слідчому можливість заздалегідь скласти детальний план, передбачивши необхідність проведення тих чи інших дій, узгодити їх з оперативно-розшуковими заходами, з урахуванням наявних відомостей про організатора і керівника банди, її членів, місце зберігання викраденого, кількість зброї тощо. Важливими тактичними завданнями разом будуть: встановлення місця і часу вчинення злочину, пошук джерел доказової інформації, визначення місцезнаходження підозрюваних та причетності знайдених осіб до вчинення подібних злочинів,

за наявності достатніх підстав – організація їх затримання. У цих ситуаціях може бути рекомендована така програма дій: вивчення структури банди і особистості кожного окремого її учасника, затримання злочинців, огляд одягу учасників банди, вилучення у них зразків для досліджень, допити учасників банди, проведення обшуків за місцем проживання з метою виявлення об'єктів, які свідчать про характер групи і причетності особи до бандитизму (зброї, планів, викрадених речей).

Заразом така ситуація вимагає найретельнішої оцінки наявних доказів та перспектив їх отримання, адже характеризується підвищеним ступенем тактичного ризику, оскільки передчасне затримання злочинної групи в умовах дефіциту доказів може призвести до того, що їх не вистачить для формування підозри та обрання відповідних запобіжних заходів, а члени банди, усвідомивши своє викриття, вдадуться до контрзаходів. З іншого боку, зволікання з реалізацією оперативних матеріалів може призвести до вчинення бандою чергових нападів із непередбачуваними наслідками.

Друга ситуація характеризується тим, що в процесі розслідування окремого злочину згодом висувається версія, що протиправне діяння вчинене бандою. До цього часу один або декілька членів злочинної групи нерідко затримані, наявна інформація про їх причетність до інших нерозкритих нападів. Характерним для цієї слідчої ситуації є те, що слідчому необхідно встановлювати ознаки банди (організованість, стійкість, озброєність); процесуальні засоби доказування будуть обмеженими; кожна дія слідчого відчуває супротив зі сторони підозрюваних. Головними тактичними завданнями для цієї типової слідчої ситуації буде: встановлення ознак банди, визначення виду злочину та його бандитського характеру, нейтралізація протидії розслідуванню.

Не дивлячись на те, що певні члени групи затримані, така ситуація, на думку Р. С. Белкіна, є складною. Науковець справедливо звертає увагу, що при розслідуванні бандитизму іноді допускається помилка, коли доведеність наявності зброї розглядається як достатня обставина для визнання озброєності групи, хоча крім володіння зброєю треба довести, що це усвідомлюється всіма членами банди, які допускають також і можливість його використання в спільних інтересах. Для цього Р. С. Белкін пропонує здійснення низки заходів, пов'язаних із ретельним допитом саме підозрюваних, включно із проведенням одночасного допиту допит двох чи більше допитаних осіб. Однак слідчий під час допитів має враховувати кругову поруку членів банди, зокрема й

заздалегідь підготовлені хибні звинувачення і докази фальсифікованого характеру [9, с. 828].

Проблемність розслідування бандитизму в таких ситуаціях, із нашого погляду, пов'язана з тим, що на початковому етапі розслідування озброєних нападів, зокрема розбійних, у більшості випадків однозначних даних, що вказують на наявність ознак бандитизму недостатньо і лише пізніше постає питання про можливість її існування та діяльності. В результаті на початковому етапі розслідування, зокрема і після затримання підозрюваних, доказування спрямоване на встановлення обставин злочину та причетності до нього певної кількості людей. Водночас сама група, обставини та мета її створення залишаються поза увагою слідства. А на час виникнення версії про існування банди фактор раптовості слідством втрачено, члени злочинної групи нерідко змінили показання та вдаються до інших заходів активної протидії розслідуванню.

Вихід вбачається в правильній організації роботи на етапі отримання інформації про напад та проведення першочергових заходів. До таких заходів, зазвичай, належать: огляд місця події, трупа, речових доказів, опитування свідків та очевидців із метою організації переслідування; одержання зразків для порівняльного дослідження; огляд одягу, взуття потерпілих, призначення криміналістичних експертиз (балістичної, СМЕ трупа або ступеня тяжкості тілесних ушкоджень); вивчення характеру дій злочинців; проведення оперативних заходів щодо встановлення підозрюваних, місць їх перебування, перекриття можливих місць збуту речей; інформування через ЗМІ громадськості про обставини події [10, с. 417]. У перебігу цих дій, крім традиційних версій, пов'язаних із встановленням обставин нападу та причетних осіб, слідчий, на наш погляд, має відпрацювати версію про його вчинення бандою. Для цього він має проаналізувати: характер підготовки до злочину; характер слідів, виявлених на місці злочину; кількість викраденого; свідчення потерпілих і свідків. Також необхідно визначити чим озброєна група, або хтось із її учасників, встановити чи знають інші учасники про наявність такої зброї, здійснити пошук матеріальних слідів її застосування. На наш погляд, версія про вчинення злочину саме бандою, має перевірятися у всіх випадках отримання повідомлень про групові озброєні напади, зокрема, розбійні. І ця рекомендація має бути відображена в інструктивних документах органів досудового розслідування.

Як обґрунтовано зазначає Т. Д. Пан, найвагомішого значення за наявності будь-якої слідчої ситуації на початковому етапі розслі-

дування бандитизму мають такі слідчі (розшукові) дії, як: огляд місця події та допити потерпілого, свідка, підозрюваного [11, с. 108].

3. Огляд місця події як слідча (розшукова) дія

Зазвичай, огляду в провадженнях щодо бандитизму підлягають: місце нападу на потерпілого, місцеперебування банди, гаражі, автомашини. Головну роль відіграє огляд місця безпосереднього нападу банди на потерпілого (установу, організацію). В процесі огляду необхідно поєднувати тактичні рекомендації з огляду місць події різних категорій справ, зокрема, з огляду місць вбивства, грабежів, розбоїв, заподіяння шкоди здоров'ю.

Для огляду місця події в приміщеннях, важливо встановити об'єктивні дані про спосіб проникнення винних. Якщо злочин вчинено в квартирі, важливо оглянути двері сусідніх квартир, а також дверний дзвінок. Додаткової уваги варто приділити пристроям сигналізації, зокрема, з'ясовуються такі питання, як їх наявність, стан, видимі несправності та пошкодження.

Водночас, як відзначає В. С. Овчинський, однією з помилок слідчого при проведенні огляду місця події є огляд лише того приміщення, де безпосередньо здійснено напад. Тим часом необхідно оглянути й прилеглі території та з'ясувати систему проникнення в будівлю, наявність і вид кодових замків, сигналізації, камер відеоспостереження. Також шукаються сліди розташування транспорту та спостереження за потерпілим, сліди підготування знарядь учинення злочину тощо [12, с. 282].

Якщо члени банди затримуються за оперативними джерелами інформації, тоді під час огляду також звертають увагу на спосіб зберігання викрадених речей та цінностей. Якщо в приміщенні, де розташовувалася банда є кілька сховищ, усі вони мають бути оглянуті з метою з'ясування таких відомостей: чи зберігаються в них будь-які цінності, якщо так, то в якій кількості; чи є у сховищах сліди, що свідчать про спроби проникнення. Доказове значення мають різні пахучі засоби, що застосовуються бандитами для запобігання можливості використання розшукового собаки (тютюн, нафталін, перець), якими можуть маскувати викрадене.

У ситуаціях нападу на осіб на відкритій місцевості (наприклад, під час нападу на інкасаторів) місце події може бути доволі розтягнутим за площею, адже охоплює: місце очікування та спостереження підозрюваними потерпілого; місце, де здійснювалося переслідування потерпілого; місце, де бандити здійснили напад; місце застосування зброї; місце

вбивства та/або заподіяння шкоди здоров'ю; місце заволодіння цінностями; шляхи відходу підозрюваних.

У випадках нападу банди на транспортні засоби, під час огляду необхідно визначати сліди цих транспортних засобів і на місці події, і на шляхах під'їзду та від'їзду. В першочерговому порядку мають бути оглянуті та ідентифіковані номерні знаки. На покинутих транспортних засобах обов'язково шукають сліди рук і взуття, волокна їх одягу, сліди забруднень від взуття, різні забуті предмети. Якщо транспортний засіб піддався обстрілу або з салону робилися постріли, можуть бути виявлені кулі, отвори, гільзи, порохові гази, додатково можна визначити положення осіб, що здійснювали постріли.

4. Допити потерпілого, свідка, підозрюваного як слідчі (розшукові) дії

Важливу інформацію на початковому етапі розслідування слідчий отримує з допитів потерпілих, свідків, підозрюваних. Так, у процесі допиту потерпілого слідчий має з'ясувати такі відомості: чи зустрічав він раніше осіб, що здійснили напад, в якому місці, за яких обставин в яких особистісних стосунках із ними перебував, яким чином стався напад, скільки осіб в ньому брало участь, які загрози висловлювалися, який вид насильства застосовувався, чи використовували нападники зброю та яку, які були наслідки нападу. Варто також поставити питання, спрямовані на вивчення особистості потерпілого, зокрема його соціальних зв'язків, психологічних якостей, стану здоров'я, професійних навичок для з'ясування його здатності сприймати, оцінювати, запам'ятовувати і відтворювати події.

Водночас, на думку Р. С. Белкіна [9, с. 828–829], здійснюючи оцінку результатів допиту потерпілих треба звертати увагу на можливість дачі ними неправдивих показань із мотивів помсти, образи, жадібності, остраху перед співучасниками (у випадках, коли зі всіх учасників банди затримано лише одного). Іноді потерпілі повідомляють не про всі злочинні дії учасників групи, приховуючи ті з них, розголосу яких вони бажають уникнути, наприклад, повідомляють про напад, але замовчують про згвалтування. В цьому випадку допитуваного треба заспокоїти, можливо, спочатку відволіктись від предмета допиту. У деяких випадках можна перенести допит на інший час. У тому разі, якщо допитуваний відчуває страх перед злочинцями, йому необхідно розповісти про прийняті заходи захисту інформації або можливий особистий захист з боку правоохоронних органів.

Якщо об'єктом нападу була не фізична особа, а відповідна організація, мають бути допитані як потерпілі всі особи, що перебували на місці нападу. Крім загальних питань, що задаються потерпілому, з'ясовуються відомості про: обставини, які сприяли злочинцям (відключення системи охоронної сигналізації, неприбуття у відповідний час охорони або інкасаторів, невчасне натискання тривожної кнопки тощо); озброєність нападників; характер погроз, адресованих присутнім, директору; розподіл ролей між нападниками; предмет спілкування між співучасниками; кількість викраденого майна, документів, техніки тощо; дії працівників після нападу [9, с. 830]. В сучасних умовах приміщення багатьох організацій обладнані засобами відеоспостереження, інформація з яких має бути негайно вилучена. Причому аналіз такої інформації не слід обмежувати записами розслідуваної події, оскільки, здебільшого, злочинці маскують свою зовнішність. Водночас банди ретельно готуються до злочинів, зокрема і шляхом попереднього вивчення об'єкту нападу, що могло відобразитися на відповідних відеозаписах.

Що стосується допиту підозрюваних, то в них треба з'ясовувати не лише обставини конкретного злочину, а й створення та існування самої банди, її структуру, етапи планування до початку активних дій. У підозрюваних з'ясовуються такі обставини: хто, коли, за яких обставин запропонував вступити в банду; чому ця пропозиція надійшла йому, що пов'язувало його з членами банди; мотиви і мета вступу в банду; яка є структура банди, функції й роль окремих учасників, хто є керівником банди; яку зброю і боєприпаси мала

банда, кому вони належать, коли придбані, де, ким, за яких обставин, де зберігалися; які транспортні засоби були в учасників банди, кому вони належали, яким було джерело їх походження; де відбувалися зустрічі учасників банди, які правила конспірації дотримувалися; як здійснювався зв'язок між членами банди; як розподілялося викрадене, де воно зберігалося, на які цілі використовувалося; як здійснювався захист банди від діяльності правоохоронних органів [13, с. 12].

Висновки

Початковому етапу розслідування бандитизму притаманні типові ситуації, кожна з яких характеризується специфічними рисами, пов'язаними з моментом та підставами виникнення припущення про існування стійкої організованої озброєної злочинної групи, що вчиняє (планує вчинити) напади. Однією з причин прогалин у доказуванні ознак бандитизму на цьому етапі розслідування є його однобічність, за якої головними завданнями слідчих (розшукових) та інших дій вважається встановлення обставин конкретного нападу та причетних осіб, а ознакам існування та діяльності банди достатньої уваги не приділяється. Тому версія про вчинення злочину бандою має перевірятися з початку розслідування будь-якого озброєного розбійного нападу, зокрема на первісних допитах підозрюваних. За такого підходу створюються умови для доведення складу бандитизму в діях злочинної групи, нейтралізації спроб протидії розслідуванню, і в кінцевому підсумку, ефективного вирішення завдань кримінального судочинства.

Список використаних джерел

1. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями: Постанова Верховного суду України від 23.12.2005 р. № 13.
2. Гаргат-Українчук О. М. Кримінологічна характеристика та основні ознаки бандитизму. *Прикарпатський юридичний вісник*, 2016. Вип. 3. С. 95–98.
3. Пан Т. Д. Раскрытие и расследование бандитизма и преступлений, совершенных бандами: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук. Кемерово, 2001. 26 с.
4. Белкин Р. С. Курс советской криминалистики. М.: Изд-во Акад. МВД СССР, 1979. Т. 3. 340 с.
5. Колесниченко А. Н. Общие положения расследования отдельных видов преступлений. Харьков: Юрид. ин-т, 1976. 62 с.
6. Ким Д. В. Ситуационный подход как методологическая основа предварительного расследования и судебного разбирательства уголовных дел: автореф. дис. на соиск. ученой степени докт. юрид. наук. Барнаул, 2006. 50 с.
7. Волчецкая Т. С. Ситуационный подход в практической и исследовательской криминалистической деятельности: учеб. пособие. Калинингр. ун-т. Калининград, 1999. 74 с.
8. Тарасенко О. І. Типові слідчі ситуації та програми розслідування бандитизму. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*, 2005. Вип. 31. С. 20–26.
9. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Российская Е. Р. Криминалистика: учебник для вузов. М.: Норма, 2000. 990 с.

10. Панов М. І., Шепітько В. Ю., Коновалова В. О. Настільна книга слідчого. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Ін Юре, 2007. 728 с.
11. Пан Т. Д. Раскрытие и расследование бандитизма и преступлений, совершенных бандами: Уголовно-процессуальная и оперативно-розыскная деятельность: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Кемерово, 2001. 211 с.
12. Коннов А. И., Куликов В. И., Овчинский А. С., Овчинский С. С. Основы борьбы с организованной преступностью: монография / под. общ. ред. В. С. Овчинского, В. Е. Эминова, Н. П. Яблокова. М.: ИНФРА-М, 1996. 397 с.
13. Бердникова О. П. Тактические приемы первоначального допроса активного участника организованной группы специализирующейся на совершении разбойных нападений. *Полицейская и следственная деятельность*. М.: НБ-Медиа, 2017. С. 10–17.

References

1. On the court practice of trying criminal cases concerning crimes committed by persistent criminal associations: Resolution of the Supreme Court of Ukraine No. 13 of December 23, 2005.
2. Harhat-Ukrainchuk, O. M. (2016). Criminological characteristics and basic features of banditry. *Prekarpathian Legal Bulletin*, 3, 95–98.
3. Pan, T. D. (2001). Detection and investigation of banditry and crimes committed by gangs: Extended abstract of candidate's thesis. Kemerovo.
4. Belkin, R. S. (1979). The course of Soviet criminology. Moscow: Academy. Ministry of Internal Affairs of the USSR, 3, 340.
5. Kolesnichenko, A. N. (1976). General provisions of the investigation of certain types of crimes. Kharkiv: Yurid. Inst.
6. Kim, D. V. (2006). Situational approach as a methodological basis for the preliminary investigation and judicial proceedings in criminal cases: Extended abstract of doctor's thesis. Barnaul.
7. Volchetckaya, T. S. (1999). Situational approach in practical and research forensic activity: Textbook. Kaliningrad: Kaliningrad University.
8. Tarasenko, O. I. (20056). Typical investigation situations and investigation programs of banditry. *Bulletin of Kharkiv National University of Internal Affairs*, 31, 20–26.
9. Averyanova, T. V., Belkin, R. S., Korukhov, Yu. G. & Rossiyskaya, Ye. R. (2000). Criminalistics. Textbook. Moscow: Norma.
10. Panov, M. I., Shepitko, V. Yu., & Konovalova, V. O. (2007). The handbook of the investigator. 2nd ed. Kyiv: Ін Юре.
11. Pan, T. D. (2001). Detection and investigation of banditry and crimes committed by gangs: Criminal and procedural and operative-search activity: Thesis for Candidate degree in speciality: 12.00.09. Kemerovo.
12. Konnov, A. I., Kulikov, V. I., Ovchinskiy, A. S., & Ovchinskyi, S. S. (1996). Fundamentals of combating organized crime: monograph. Moscow: INFRA-M.
13. Berdnikova, O. P. (2017). Tactical methods of initial interrogation of an active participant of the organized group specializing in committing robberies. *Police and investigative activities*. Moscow: NB-Media.

*Стаття: надійшла до редакції 13.06.2019
прийнята до друку 21.06.2019*

*The article: is received 13.06.2019
is accepted 21.06.2019*